

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Викладач: кандидат соціологічних наук, старший викладач Пилипенко Яна Сергіївна

Кафедра: соціології, IV корпус, ауд. 309

E-mail: pilipenko.yana90@gmail.com

Телефон: (061) 289-12-58

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), Telegram, ZOOM

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Європейські філософські студії та креативні індустрії Бакалавр						
Статус дисципліни:	Обов'язкова						
Кредити ECTS	5	Навч. рік:	2021-2022	Рік навчання	3	Тижні	14
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 14 Практичні заняття – 28 Самостійна робота – 108			
Вид контролю:	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10242						
Консультації: <i>особисті</i> – вівторок з 11:00 до 13:00, IV корпус, ауд. 309; <i>дистанційні</i> – Telegram, на платформі Zoom за попередньою домовленістю <i>Запис на консультації:</i> pilipenko.yana90@gmail.com, @y_s_pilipenko,							

ОПИС КУРСУ

Курс «Методологія та методика соціологічних досліджень» має на меті сформувати навички створення концептуальних засад дослідження, проектування супровідної документації, оформлення і презентації результатів соціологічного дослідження. Зміст курсу включає засвоєння понятійно-категоріального апарату дисципліни; ознайомлення зі структурою програми соціологічного дослідження; опанування основних методів збору соціологічної інформації; набуття навичок складання програми соціологічного дослідження; вироблення навичок проведення соціологічного дослідження на практиці. Ці знання та вміння потрібні філософам для розуміння соціальних та соціокультурних процесів, що необхідно для розробки та реалізації різних креативних заходів та проектів. Використання інформаційних ресурсів під час виконання практичних завдань сприятиме розвитку як загальних, так і професійних комунікаційних навичок.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- знати специфіку проведення прикладного соціологічного дослідження;
- знати технологію проведення конкретних соціологічних досліджень;
- знати логіку програмування соціологічних досліджень;
- вміти розробляти ескіз, програму, робочий план, інструментарій конкретного соціологічного дослідження;
- мати навички системного аналізу соціальних проблем і явищ;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

- вміти володіти технологією аналізу отриманих соціологічних даних;
- вміти формувати і супроводжувати нормативні документи дослідження;
- вміти створювати та презентувати звіт соціологічного дослідження.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань на платформі

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10242>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Участь в дискусії з тем семінарських занять (тах 3 бали).

Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 3 бали

Неповна відповідь на питання семінару – 2 бали,

Неповна і нелогічна відповідь на питання семінару – 1 бал

Критерії оцінювання теоретичного завдання (тест у системі moodle):

Кількість правильних відповідей (1 питання – 0,5 бали) – усього 4 питання- тах 2 бали.

Критерії оцінювання практичного завдання:

2-3 бали – відповідь показує належне володіння практичним методом дослідження, матеріал подається аргументовано, демонструється детальна обізнаність;

1 бал – поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел.

Підсумкові контрольні заходи:

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів засвоєння студентами навчальної дисципліни на завершальному етапі. Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену, який складається з:

1) розгорнутої усної відповіді на 4 теоретичних питання;

2) виконання практичного завдання – методичний розділ програми соціологічного дослідження.

3) виконання індивідуальне завдання – методологічний розділ програми соціологічного дослідження.

За результатами екзамену здобувач вищої освіти може отримати 40 балів. З них 20 балів – за результатами відповіді на питання, 10 балів – за індивідуальне завдання, 10 балів – за практичне завдання. У цілому, студенти можуть отримати 100 балів.

Критерії оцінювання відповіді на питання:

20-18 балів – повна змістовна відповідь на всі запитання, переконливе демонстрування знань по методології та методиці соціологічних досліджень;

17-15 балів – повна змістовна відповідь на дві третини запитань, наявні помилки в розумінні методології та методиці соціологічних досліджень;

11-14 балів – неповні відповіді на всі питання, вільна орієнтація в основах методології та методиці соціологічних досліджень;

10-13 балів – неповні відповіді на третину питання, обмежена орієнтація в основах методології та методиці соціологічних досліджень;

6-9 балів – часткові відповіді на питання, висвітлення базових понять методології та методики соціологічних досліджень;

1-5 балів – короткі поверхові відповіді на окремі питання, нечіткі та помилкові визначення понять.

Критерії оцінювання індивідуального завдання:

Обґрунтування актуальності теми дослідження – 2 бали.

Визначити об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження – 2 бали.

Висунути гіпотези – 1 бал.

Здійснити теоретичну, логічну та емпіричну інтерпретацію ключових понять дослідження – 4 бали.

Скласти робочий план дослідження – 1 бал.

Критерії оцінювання практичного завдання:

Обґрунтувати обраний метод дослідження – 2 бали.

Розрахувати та обґрунтувати вибірку сукупність – 4 бали.

Розробити інструментарій дослідження – 3 бали.

Оформлення програми дослідження – 1 бал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	<i>Опитування за темою семінару (дискусія).</i>	Семінари 1, 2, 3, 4	12%
	<i>Опитування за темою лекції (тест у системі moodle)</i>	Тиждень 3	2%
	<i>Порівняння видів соціологічного дослідження</i>	Тиждень 4	2%
Змістовий модуль 2	<i>Опитування за темою семінару (дискусія).</i>	Семінари 5, 6, 7	9%
	<i>Порівняння методів збору соціологічної інформації.</i>	Тиждень 6	3%
	<i>Опитування за темою лекції (тест у системі moodle)</i>	Тиждень 7	2%
Змістовий модуль 3	<i>Опитування за темою семінару (дискусія).</i>	Семінари 8, 9, 10	9%
	<i>Опитування за темою лекції (тест у системі moodle)</i>	Тиждень 9	2%
	<i>Порівняння способів відбору (видів вибірок)</i>	Тиждень 10	3%
Змістовий модуль 4	<i>Опитування за темою семінару (дискусія).</i>	Семінари 11, 12, 13, 14	12%
	<i>Опитування за темою лекції (тест у системі moodle)</i>	Тиждень 13	2%
	<i>Порівняння шкал, які використовуються в соціологічному дослідженні.</i>	Тиждень 14	2%
Підсумковий контроль (max 40%)			
<i>Екзамен</i>		Сесія	20%
<i>Захист практичної роботи «Методичний розділ програми соціологічного дослідження»</i>			10%
<i>Підсумкове індивідуальне завдання: «Методологічний розділ програми соціологічного дослідження».</i>			10%
Разом			100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Поняття соціологічного дослідження та його види	Участь в дискусіях на тему семінару	3
Тиждень 1 Семінар 1			
Тиждень 2 Семінар 2	Структура соціологічного дослідження	Участь в дискусіях на тему семінару	3
Тиждень 3 Лекція 2		тест у системі moodle	2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 3 Семинар 3	Об'єкт соціологічного дослідження	Участь в дискусіях на тему семінару	3
Тиждень 4 Семинар 4	Суб'єкт пізнавальної діяльності	Участь в дискусіях на тему семінару	3
		Порівняння видів соціологічного дослідження	2
Змістовий модуль 2			
Тиждень 5 Лекція 3	Загальна характеристика програми соціологічного дослідження		
Тиждень 5 Семинар 5		Участь в дискусіях на тему семінару	3
Тиждень 6 Семинар 6	Методи збору соціологічної інформації. Анкетування.	Участь в дискусіях на тему семінару	3
		Порівняння методів збору соціологічної інформації.	3
Тиждень 7 Лекція 4	Поняття інтерв'ю в соціології. Особливості соціологічного спостереження	тест у системі moodle	2
Тиждень 7 Семинар 7	Метод аналізу документів	Участь в дискусіях на тему семінару	3
Змістовий модуль 3			
Тиждень 8 Семинар 8	Зміст методологічного розділу програми соціологічного дослідження	Участь у дискусії на тему семінару	3
Тиждень 9 Лекція 5		тест у системі moodle	2
Тиждень 9 Семинар 9	Особливості методичного розділу програми соціологічного дослідження	Участь у дискусії на тему семінару	3
Тиждень 10 Семинар 10		Участь у дискусії на тему семінару	3
		Порівняння способів відбору (видів вибірок)	3
Змістовий модуль 4			
Тиждень 11 Лекція 6	Неспецифічно-соціологічні методи збору інформації		
Тиждень 11 Семинар 11		Участь у дискусії на тему семінару	3
Тиждень 12 Семинар 12	Становлення тестових методик у соціології. Експеримент в соціології.	Участь у дискусії на тему семінару	3
Тиждень 13 Лекція 7	Методи аналізу та обробки соціологічної інформації	тест у системі moodle	2
Тиждень 13 Семинар 13		Участь у дискусії на тему семінару	3
Тиждень 14 Семинар 14	Надійність соціологічної інформації.	Участь у дискусії на тему семінару	3
		Порівняння шкал, які використовуються в соціологічному дослідженні.	2
	Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)	Екзамен	10
		Індивідуальна робота	10
		Практичне завдання	10

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с
2. Лепський М. А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підруч. для вищ. навч. закл. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2016. 440 с.
3. Лукашевич, М. П., Туленков М. В. Соціологія: загальний курс. 7-ме вид. Київ: Каравела, 2018. 408 с.
4. Панина Н. В. Технология социологического исследования. Киев: Ин-т социологии НАН Украины, 2001. 277 с
5. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ : Києво-Могилянська академія, 2017. 342 с.
6. Сапелкіна О.В., Чепурко Г. І. Емпірична соціологія: курс лекцій. Київ: Простір-М, 2018. 268 с.
7. Соціологічні та політологічні студії: підручник для вищих закладів освіти / за ред. А. С. Лобанової. Київ: Каравела, 2018. 520 с.
8. Соціологія: основи загальної, спеціальних і галузевих теорій / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков, Ю. І. Яковенко. 4-те вид. Київ: Каравела, 2018. 544 с.
9. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ : Кондор, 2018. 256 с.
10. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования: описание, объяснение, описание социальной реальности. Москва: Омега-Л, 2007. 567 с.
11. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навч. посіб / за ред. Н.Костенко, Л.Скокової. Київ: ІС НАНУ, 2009. 400 с.
12. Gerring J. Social Science Methodology: A Unified Framework (Strategies for Social Inquiry). Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 518 p.
13. Dillman D. A., Smyth J. D., Christian L. M. Internet, Mail and Mixed-Mode Surveys. Hoboken: Wiley, 2009. 512 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Соціологічна асоціація України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>.
3. Журнал «Український соціологічний журнал». URL: <http://www.sau.kiev.ua/magazine.html>.
4. Журнал «Социс». URL: <http://socis.isras.ru/> .
5. Журнал «Соціологія: теорія, методологія, маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/>.
6. «Український соціологічний журнал». URL: <https://periodicals.karazin.ua/usocjour>
7. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <http://ratinggroup.ua/>
8. International Sociology: SAGE Journals. URL: <https://journals.sagepub.com/home/iss>
9. «Українське суспільство: моніторинг соціальних змін». URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/ukrainske-suspilstvo/> –
10. «Соціальні виміри суспільства». URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/socialni-vimiri-suspilstva/>
11. Центр соціальний моніторинг. URL: <https://smc.org.ua/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Будь ласка, беріть участь у обговоренні! Вміння висловлювати свою думку максимально важливо для формування належних компетенцій в галузі креативних індустрій.

Пропуски прийнятні лише з поважної причини.

Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний з учасників навчального процесу зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Не допускаються письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства. Використання будь-якої інформації має бути правильно оформлене з дотриманням авторських прав. Якщо ви не впевнені у наявності плагіату, то можете перевірити себе за допомогою програмного забезпечення UniCheck, яке є в наявності у науковій бібліотеці ЗНУ. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Студент має бути впевненим користувачем програмного комплексу Moodle, який знаходиться на сайті ЗНУ. Наявність та валідність паролю є обов'язковою вимогою для початку навчання.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення надсилаються через старосту та розміщуються в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу pilipenko.yana90@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2021-2022

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2021-2022 н. р.: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. **Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти** (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до **Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ:** <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається **Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ:** <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються **Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється **Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті:** <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються **Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ycyfws9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: **Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ:** <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; **Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ:** <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. **Наукова бібліотека:** <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>